

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/28/2007

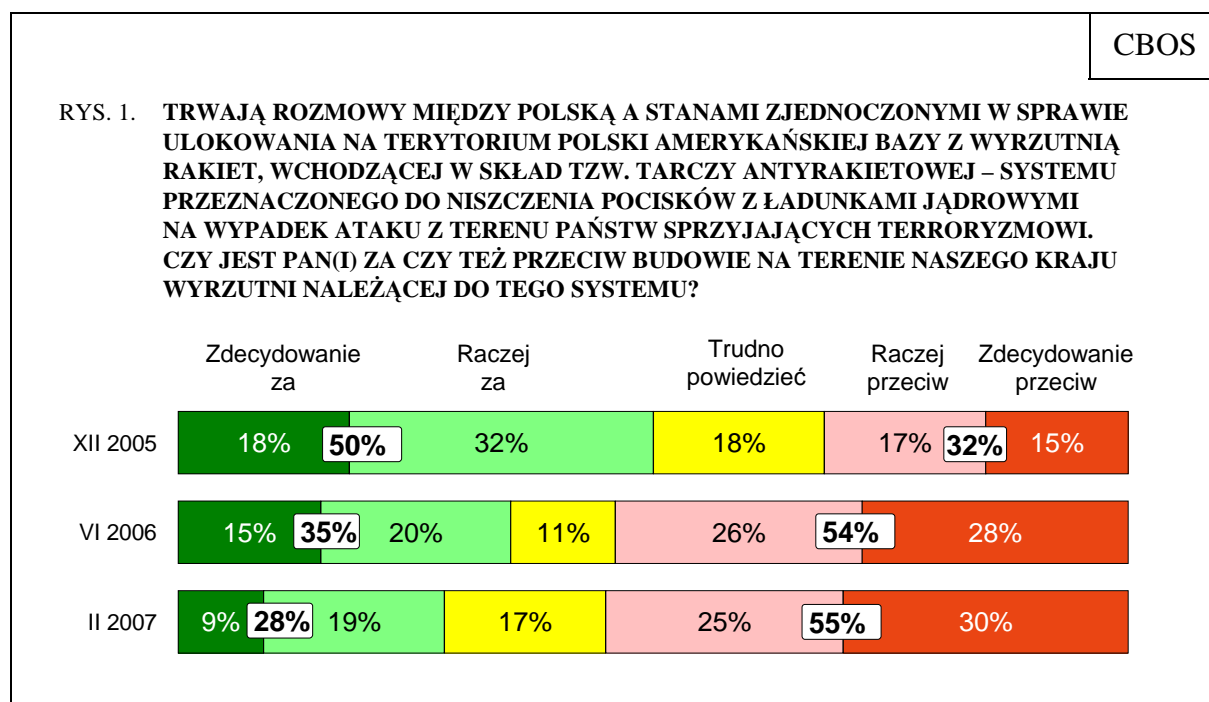
POLACY O TARCZY ANTYRAKIETOWEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Rozmowy w sprawie ulokowania w Polsce bazy, będącej elementem amerykańskiego systemu tarczy antyrakietowej, wchodzi w decydującą fazę. Tymczasem społeczne poparcie dla tego projektu maleje¹.

W latach 2005 i 2006 pytaliśmy o „bazę wyposażoną w urządzenia do wykrywania i niszczenia rakiet z pociskami jądrowymi”. W tym roku zapytaliśmy o „wyrzutnię rakiet”, zgodnie z obecnym projektem

W stosunku do poprzedniego pomiaru, z czerwca 2006 roku, poparcie dla lokalizacji w naszym kraju wyrzutni rakiet zmniejszyło się o 7 punktów procentowych, natomiast sprzeciw pozostał na tym samym poziomie (1-punktowy wzrost jest nieistotny statystycznie). Wynika to stąd, że obecnie większa niż w ubiegłym roku liczba osób nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie. Może to oznaczać, iż część spośród popierających dotychczas instalację w Polsce elementu tarczy antyrakietowej zaczęła nabierać wątpliwości co do słuszności swojego stanowiska, ale nie przeszła jeszcze do obozu przeciwników.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (201) przeprowadzono w dniach od 2 do 5 lutego 2007 roku na liczącej 931 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

W grudniu 2005 roku rozkład opinii był niemal odwrotny niż obecnie – połowa badanych opowiadała się za budową tarczy, natomiast jedna trzecia była przeciw.

Interesujące jest, że projekt ulokowania w Polsce amerykańskiej bazy, będącej elementem tarczy przeciwrakietowej, wzbudza znacznie większy sprzeciw wśród kobiet niż mężczyzn. Przedsięwzięcie to ma wśród mężczyzn niemal tyle samo zwolenników (43%), co przeciwników (46%), natomiast wśród kobiet zyskuje poparcie jedynie 14%, większość zaś (63%) jest mu przeciwna.

Także wśród ludzi młodych (do 34 roku życia) proporcje zwolenników i przeciwników tego projektu są dość wyrównane, z niewielką tylko przewagą przeciwników. Natomiast wśród badanych mających od 35 do 64 lat przeciwnicy przeważają zdecydowanie, a w najstarszej grupie wiekowej (powyżej 64 roku życia) – aż czterokrotnie. Inne czynniki społeczne i demograficzne nie różnicują w sposób jednoznaczny stosunku do projektu ulokowania na terenie Polski elementu tarczy antyrakietowej (por. tabele aneksowe).

Popieraniu tego przedsięwzięcia dość wyraźnie sprzyja jedynie deklarowane zainteresowanie polityką, a tym samym większa orientacja w jej realiach i lepsza znajomość tematu².

Tabela 1

Zainteresowanie polityką	Czy jest Pan(i) za czy też przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Jestem za	Jestem przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Bardzo duże lub duże	40	48	12
Średnie	30	56	14
Niewielkie	25	63	12
Żadne	17	45	38

Poglądy polityczne mierzone na skali *lewica – prawica* tylko w niewielkim stopniu wpływają na stosunek do ulokowania na terenie Polski amerykańskiej wyrzutni rakiet, wchodzącej w skład tarczy antyrakietowej. Badani o poglądach prawicowych rzadziej niż pozostali wyrażają sprzeciw wobec tego projektu, nieco częściej zaś go popierają (zob. tabele aneksowe). Istnieją natomiast pewne różnice w opiniach na ten temat wśród zwolenników

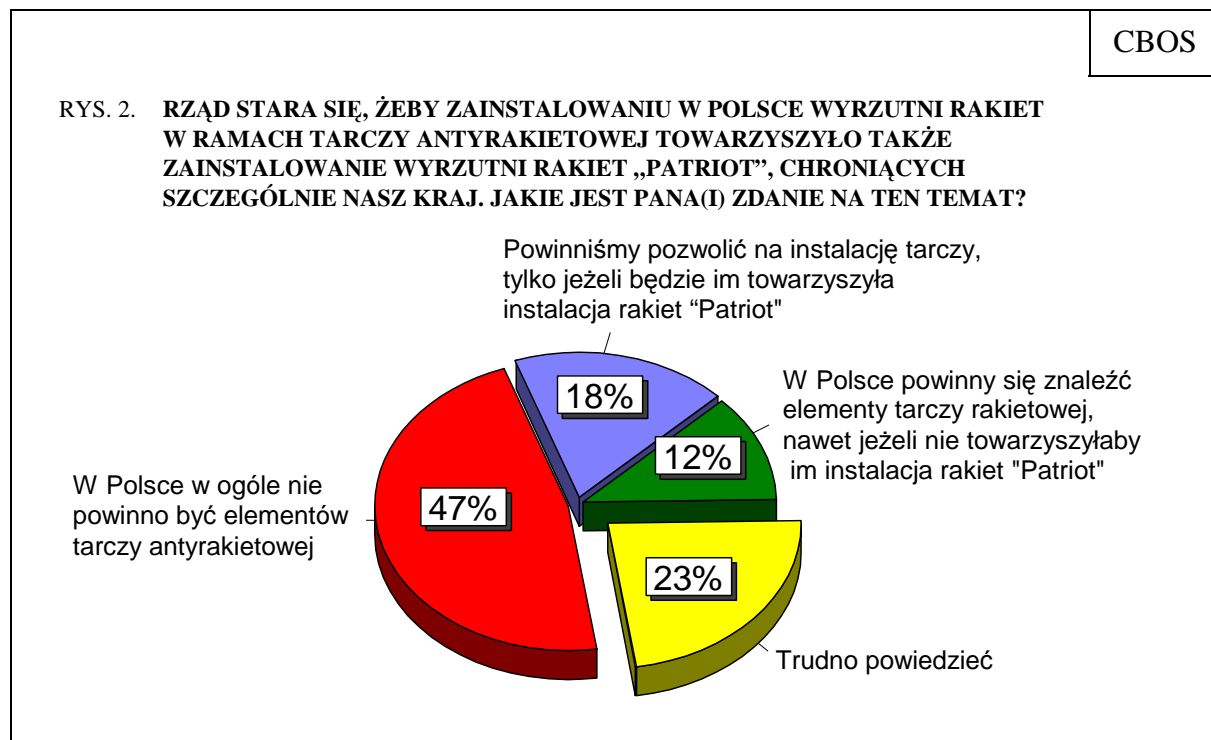
² Zainteresowanie polityką badani określali za pomocą 5-punktowej skali opisanej w następujący sposób: „Uważam, że moje zainteresowanie polityką jest: 1) bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzę prawie wszystko, co się dzieje w polityce; 2) duże – dość uważnie śledzę to, co się dzieje w polityce; 3) średnie – śledzę jedynie główne wydarzenia; 4) nikłe, niewielkie – często umykają mojej uwadze nawet ważne wydarzenia; 5) żadne – praktycznie mnie to nie interesuje”.

poszczególnych partii politycznych. W elektoracie PO przeważa, aczkolwiek nieznacznie, poparcie dla ulokowania w Polsce amerykańskiej bazy. Natomiast w pozostałych elektoratach przewagę mają przeciwnicy, ale przewaga ta, mierzona różnicą między sprzeciwem a poparciem, jest dość silnie zróżnicowana – od 10-punktowej wśród sympatyków Samoobrony do 41-punktowej wśród zwolenników LPR.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) za czy też przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Jestem za	Jestem przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	47	40	13
Samoobrona	41	51	8
PiS	33	54	13
Lewica i Demokraci	29	63	8
LPR	24	65	11
Niezdecydowani	14	57	29
Niezamierzający głosować	23	57	20

Zapytaliśmy też badanych o stosunek do ewentualnej lokalizacji w naszym kraju wyrzutni wchodzących w skład tarczy antyrakietowej w powiązaniu z zainstalowaniem systemu „Patriot”, broniącego polskiego obszaru powietrznego.

Zainstalowanie wraz z elementem systemu tarczy antyrakietowej wyrzutni rakiet typu „Patriot” tylko nieznacznie zmniejsza sprzeciw wobec budowy na terenie Polski elementu tego systemu. Mniej niż połowa ogółu badanych (47%) podtrzymała swoje stanowisko, że w Polsce w ogóle nie powinno być elementów tarczy antyrakietowej. Prawie co piąty respondent (18%) uważa, że Polska mogłaby się zgodzić na lokalizację elementu tarczy pod warunkiem, że będą jej towarzyszyć wyrzutnie rakiet typu „Patriot”, natomiast 12% popiera lokalizację elementu tarczy nawet bez wyrzutni „Patriot”.

UZASADNIENIA APROBATY LUB SPRZECIWU

Badanych poprosiliśmy także o uzasadnienie swojego stosunku do projektu ulokowania na terenie Polski amerykańskiej bazy wchodzącej w skład systemu tarczy antyrakietowej. Było to pytanie otwarte – badani swobodnie formułowali swoje odpowiedzi, które następnie zostały zagregowane w ogólniejsze kategorie.

		CBOS
Dlaczego jest Pan(i) za ulokowaniem takiej bazy na terytorium Polski?	Zwolennicy tarczy N=261	Ogół badanych N=931
Zwiększy bezpieczeństwo Polski	61%	17%
Zabezpieczy nas od wschodu, przed Rosją	11%	3%
Da ludziom pracę, wpłynie lokalnie na zmniejszenie bezrobocia	10%	3%
Przyniesie korzyści gospodarcze, korzyści dla ludzi tam mieszkających	9%	3%
Wzmocni pozycję Polski na arenie międzynarodowej	9%	3%
Ponieważ jesteśmy sojusznikiem Stanów Zjednoczonych, w naszym interesie jest być sojusznikiem USA, „trzeba trzymać z silniejszym”	8%	2%
Sformułowania ogólne typu: „jest w interesie Polski”, „korzystne dla Polski”	7%	2%
Ze względu na obronę przed terroryzmem, walkę z terroryzmem	5%	2%
Inne	8%	2%
Jestem za, ale nie potrafię tego uzasadnić	2%	1%

* Procenty nie sumują się do 100, gdyż część wypowiedzi zawierała elementy mieszczące się w więcej niż jednej kategorii

		CBOS
Dlaczego jest Pan(i) przeciwny(a) ulokowaniu takiej bazy na terytorium Polski?	Przeciwnicy tarczy N=509	Ogół badanych N=931
Stanowi zagrożenie dla Polski, jest niebezpieczne, ryzykowne	41%	23%
Narazi Polskę na ataki terrorystyczne	17%	10%
Jest szkodliwe dla Polski	14%	8%
Jest Polsce niepotrzebne, „w niczym nie pomoże”	14%	8%
Pogorszy stosunki z Rosją	13%	8%
Jest w interesie Stanów Zjednoczonych, a nie Polski; także wypowiedzi zawierające akcenty antyamerykańskie, jak np. „nie ufam Amerykanom”, „żadnych obcych baz na terenie kraju”	11%	6%
Wypowiedzi zawierające akcenty pacyfistyczne, np. „żadnej broni na terenie kraju”, „nie chcę, żeby od nas padały na kogoś rakiety”; postulat neutralności	5%	3%
Zagrożenie dla środowiska	3%	2%
Inne	5%	3%
Jestem przeciw, ale nie potrafię tego uzasadnić	3%	2%

* Procenty nie sumują się do 100, gdyż część wypowiedzi zawierała elementy mieszczące się w więcej niż jednej kategorii

Określając swój stosunek do ulokowania na terytorium Polski elementu tarczy antyrakietowej badani kierowali się przede wszystkim swoją oceną wpływu takiej decyzji na bezpieczeństwo kraju. Częściej jednak wyrażali przekonanie, że wpływ ten będzie negatywny, a nie pozytywny.

Niemal co czwarty respondent uważa, że obecność tej bazy na terytorium Polski stanowi dla nas zagrożenie – wyrażane w kategoriach ogólnych, a co dziesiąty precyzuje, że narazi to nasz kraj na ataki terrorystyczne. Ponadto niemała grupa badanych określa umieszczenie bazy na naszym terytorium ogólnie jako szkodliwe dla Polski lub po prostu niepotrzebne, natomiast niezbędne dla Stanów Zjednoczonych i leżące w ich interesie. W tym kontekście pojawiały się akcenty antyamerykańskie, np. deklarowanie nieufności do Stanów Zjednoczonych i ich polityki. Dość często mówiono też o pogorszeniu stosunków z Rosją.

Z drugiej strony co piąty badany uważa, że instalacja amerykańskiej bazy raketowej zwiększy bezpieczeństwo Polski (ogólnie) lub ochroni nas przed Rosją – to ostatnie świadczy o nieznajomości przeznaczenia tarczy. Inne argumenty za obecnością takiej bazy pojawiały się już dość rzadko. Wśród nich stosunkowo najczęściej wskazywano na korzyści gospodarcze – ogólnie dla kraju bądź dla regionu, w którym baza ewentualnie powstanie. Powoływanie się na sojusz ze Stanami Zjednoczonymi czy też wzmocnienie pozycji Polski na arenie międzynarodowej było znacznie rzadsze niż wypowiedzi zawierające akcenty krytyczne wobec Stanów Zjednoczonych.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI